

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

директор ВП «Факультет
післядипломної медичної освіти»
Міжнародного гуманітарного
університету»

Т.П. Срьоменко

«14» _____ 2021 р.

МЕТОДОЛОГІЯ ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ ЗНАТЬ, КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ПРАЦІВНИКІВ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

1. Даний документ «Методологія оцінювання набутих знань, компетентностей та практичних навичок працівників сфери охорони здоров'я» вживає терміни у такому значенні:

1) бал безперервного професійного розвитку - одиниця вимірювання здобутих теоретичних знань та практичних навичок у процесі здійснення безперервного професійного розвитку;

2) безперервний професійний розвиток працівників сфери охорони здоров'я (далі - безперервний професійний розвиток) - безперервний процес навчання та вдосконалення професійних компетентностей працівників сфери охорони здоров'я, що дає їм змогу підтримувати або підвищувати рівень професійної діяльності відповідно до потреб сфери охорони здоров'я;

3) електронна система безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я (далі - система) - електронна автоматизована інформаційно-телекомунікаційна система, що включає інформаційні технології і технічні засоби, призначена для зберігання, обліку та використання даних та іншої інформації щодо безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я;

4) заходи безперервного професійного розвитку - освітні заходи медичного спрямування, метою яких є підтримання або підвищення рівня професіоналізму і розвиток індивідуальної медичної практики для задоволення потреб пацієнтів та оптимізації функціонування сфери охорони здоров'я;

5) конфлікт інтересів - суперечність між приватним інтересом особи та її інтересом, пов'язаним із проведенням заходів безперервного професійного розвитку, що впливає на об'єктивність організації та змісту таких заходів;

б) особисте освітнє портфоліо - сукупність відомостей щодо персональних досягнень, проходження підвищення кваліфікації, здобуття формальної, неформальної та інформальної освіти у сфері охорони здоров'я у процесі безперервного професійного розвитку;

7) провайдери заходів безперервного професійного розвитку (далі - провайдери) - юридичні особи, які провадять діяльність з організації та проведення заходів безперервного професійного розвитку.

2. Бали безперервного професійного розвитку нараховуються за здобуття формальної, неформальної та інформальної освіти у сфері охорони здоров'я.

Безперервний професійний розвиток шляхом здобуття формальної освіти здійснюється шляхом здобуття вищої освіти на освітньо-науковому та науковому рівні вищої освіти. Бали безперервного професійного розвитку за здобуття формальної освіти нараховуються лише за здобуття освітньо-наукового та наукового ступеня (доктор філософії, доктор наук).

Безперервний професійний розвиток працівників сфери охорони здоров'я здійснюється шляхом здобуття неформальної освіти під час проходження:

1) навчання на циклах тематичного удосконалення, які проводяться в закладах післядипломної освіти, структурних підрозділах закладів вищої освіти і наукових установ. Цикли тематичного удосконалення проводяться тривалістю один - два тижні шляхом викладення поглиблених теоретичних знань, нових підходів з окремих розділів відповідної спеціальності;

2) професійного медичного стажування за межами закладу, де працює такий працівник. Програма професійного медичного стажування полягає в набутті практичного досвіду шляхом безпосереднього виконання завдань та обов'язків у рамках відповідної спеціальності під наглядом керівника структурного підрозділу закладу охорони здоров'я, в якому проходить таке стажування;

3) навчання на заходах безперервного професійного розвитку, внесених у систему, зокрема таких, як:

– майстер-клас - представлення і демонстрація певних методик, технологій діагностики та лікування з метою підвищення професійного рівня та обміну передовим досвідом учасників заходу, розширення їх світогляду та залучення до новітніх галузей знань;

– симуляційний тренінг чи тренінг з оволодіння практичними навичками - набуття кожним учасником заходу певної клінічної та/або практичної навички та/або компетенції (вміння застосовувати в індивідуальній лікарській практиці процедуру, маніпуляцію, техніку тощо) в

умовах штучно створеного, наближеного до реальності професійного середовища для забезпечення максимальної безпеки пацієнтів і працівників сфери охорони здоров'я. Під час проходження такого заходу безпосереднє відпрацювання практичних навичок або симуляційне відпрацювання передбачає навчальне навантаження на одного викладача не більше чотирьох - шести учасників;

– тренінг - опанування учасниками заходу нових професійних знань та навичок як з окремих розділів спеціальності, так і з актуальних питань організації медичної допомоги за відповідними напрямками у групі до 20 осіб. Тривалість тренінгу становить один день і більше;

– семінар - набуття учасниками нових знань з окремих розділів спеціальності та з актуальних питань організації медичної допомоги за відповідними напрямками з можливістю обговорити отриману інформацію під час навчання у малих групах. Зміст навчання присвячений висвітленню актуальних питань на теоретичному рівні і не стосується питань формування навичок;

– фахова (тематична) школа - навчання з актуальних питань відповідної спеціальності, що поєднує заняття у великих групах для опанування теоретичної частини під час проведення лекцій та заняття у малих групах (не більше 10-12 учасників на одного викладача) для проведення семінарів/практичних занять тривалістю один день і більше;

– наукова та/або науково-практична конференція (у тому числі конгрес, з'їзд, симпозіум) - форма організації наукової діяльності у вигляді зборів/наради медичних та наукових працівників щонайменше на обласному рівні з метою представлення результатів дослідницької роботи, результатів аналізу існуючих медичних практик, узагальнення і поширення кращого досвіду, створення теоретичних і методичних умов для його впровадження.

3. Безперервний професійний розвиток шляхом здобуття неформальної освіти також може здійснюватися за дистанційною формою навчання з використанням електронних навчальних ресурсів.

Заходи безперервного професійного розвитку неформальної освіти можуть передбачати особисту участь працівника сфери охорони здоров'я в освітній події у місці її проведення, дистанційне навчання з використанням електронних технологій в режимі реального часу або з доступом до навчальних матеріалів у час, зручний для працівників сфери охорони здоров'я, а також поєднання особистої та дистанційної участі.

Особиста участь працівника сфери охорони здоров'я обов'язкова під час:

– навчання на симуляційних тренінгах або тренінгах з оволодіння практичними навичками, в тому числі на тренінгах, які проводяться під час науково-практичних конференцій, симпозіумів, з'їздів, конгресів;

– професійного медичного стажування за межами закладу, де працює працівник.

Особиста участь працівника сфери охорони здоров'я в освітній події у місці її проведення та/або дистанційна участь у режимі реального часу обов'язкова для таких заходів:

– підвищення кваліфікації на циклах тематичного удосконалення в закладах (на факультетах) післядипломної освіти;

– наукова та/або науково-практична конференція (у тому числі конгрес, симпозіум, з'їзд);

– тематичне навчання (фахові (тематичні) школи, тренінги, семінари, майстер-класи).

Дистанційне навчання у режимі реального часу передбачає, що присутність учасників може бути підтверджена і вони мають можливість подавати свої запитання та відповіді.

Засоби підтвердження присутності учасників визначає провайдер. Запис заходу, що публікується після його завершення, не вважається таким, що здійснюється в режимі реального часу.

У разі проходження дистанційного навчання не в режимі реального часу участь працівника сфери охорони здоров'я підтверджується фактом підключення/реєстрації працівника сфери охорони здоров'я на онлайн-платформі та сертифікатом про проходження дистанційного навчання із зазначенням провайдера, теми заходу, кількості часу, передбаченого на дистанційне навчання, прізвища та імені отримувача сертифіката, дати його видачі та унікального ідентифікатора сертифіката, що дає змогу підтвердити факт видачі сертифіката працівнику сфери охорони здоров'я.

4. Безперервний професійний розвиток шляхом здобуття інформальної освіти передбачає самоорганізоване здобуття працівниками сфери охорони здоров'я професійних компетентностей під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю. Підтвердженням безперервного професійного розвитку шляхом здобуття інформальної освіти може бути публікація статті або огляду в журналі з імпаکت-фактором.

5. Забезпечення здійснення безперервного професійного розвитку.

З метою діє система, яка призначена для збереження інформації про провайдерів, заходи безперервного професійного розвитку, обліку балів безперервного професійного розвитку та ведення особистого освітнього

портфолію працівників сфери охорони здоров'я. Захист інформації у системі здійснюється відповідно до законодавства про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах.

З метою отримання відомостей про провайдерів та забезпечення ведення особистого освітнього портфолію працівника сфери охорони здоров'я система забезпечує відкритий міжвідомчий обмін даними та отримання відомостей шляхом інформаційної взаємодії з іншими інформаційними системами та державними інформаційними ресурсами, в тому числі з Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, Єдиною державною електронною базою з питань освіти, електронною системою охорони здоров'я. Провайдери та працівники сфери охорони здоров'я реєструються у системі з використанням засобів електронної ідентифікації, в тому числі кваліфікованих електронних підписів. Відомості до системи вносяться з використанням кваліфікованих електронних підписів.

Створення системи забезпечує МОЗ.

Володільцем системи та внесених до неї відомостей є МОЗ.

Адміністратором системи є створене МОЗ державне підприємство (далі - адміністратор).

Адміністратор забезпечує (організовує) технічну підтримку системи, обробку та аналіз внесених відомостей, збереження та захист даних, що містяться у системі, забезпечення доступу до системи працівників сфери охорони здоров'я, провайдерів, державних органів у межах, визначених законодавством.

Адміністратор встановлює за погодженням з МОЗ технічний регламент роботи системи.

б. Обробка персональних даних у системі здійснюється з дотриманням вимог Закону України «Про захист персональних даних».

Персональні дані, внесені до системи, обробляються з метою достовірного обліку інформації про:

- проведення заходів безперервного професійного розвитку;
- проходження заходів безперервного професійного розвитку працівниками охорони здоров'я;
- атестації працівників сфери охорони здоров'я.

До системи вносяться персональні дані працівників сфери охорони здоров'я та осіб, залучених провайдером для проведення заходів, зокрема щодо прізвища, власного імені, по батькові (за наявності), дати народження, засобів зв'язку, освіти, місця роботи, інших відомостей, які містяться в особистому освітньому портфолію.

Персональні дані працівників сфери охорони здоров'я зберігаються у системі протягом провадження ними професійної діяльності. Персональні дані осіб, залучених провайдером для проведення заходів безперервного професійного розвитку, зберігаються не більше п'яти років після проведення заходу. Після закінчення строку зберігання персональних даних вони підлягають знищенню.

Персональні дані збираються та обробляються за допомогою системи.

Персональні дані обробляються посадовими особами адміністратора під час виконання їх посадових обов'язків. Доступ до персональних даних може бути надано третім особам за згодою суб'єкта персональних даних та в установлених законом випадках.

Посадові особи, що мають доступ до персональних даних відповідно до їх посадових обов'язків, зобов'язані не допускати розголошення у будь-який спосіб персональних даних, які їм було довірено або які стали відомі у зв'язку з виконанням професійних чи службових або трудових обов'язків, крім випадків, передбачених законом. Таке зобов'язання діє після припинення ними діяльності, пов'язаної з персональними даними, крім випадків, установлених законом.

7. Провайдер може вносити відомості до системи щодо документа про акредитацію міжнародними асоціаціями у сфері безперервного професійного розвитку (за наявності) та відомості щодо ліцензії на провадження освітньої діяльності або витяг з наказу про видачу ліцензії (за наявності), які можуть фіксуватися у системі шляхом міжвідомчого обміну даними з Єдиною державною електронною базою з питань освіти.

8. Інформація про заходи безперервного професійного розвитку:

- за проходження яких працівникам сфери охорони здоров'я нараховуються бали, повинна міститися в системі;
- які проводяться без нарахування балів, вноситься до системи за бажанням провайдера.

9. Бали безперервного професійного розвитку нараховуються за проходження заходів безперервного професійного розвитку, які відповідають таким ознакам:

- захід проводиться провайдером, внесеним до системи;
- до проведення заходу залучені особи, які не мають конфлікту інтересів;
- провайдером забезпечено перевірку залучених до проведення заходів безперервного професійного розвитку осіб щодо наявності конфлікту інтересів;

– захід відповідає заявленій меті навчання, вимогам академічної доброчесності;

– зміст навчальних матеріалів відповідає темі заходу та є науково обґрунтованим із зазначенням у відповідних випадках рівня доказовості та наведенням належних посилань;

– під час проведення заходу провайдером забезпечено контроль участі працівників сфери охорони здоров'я, оцінювання набутих знань, компетентностей та практичних навичок;

– працівникам сфери охорони здоров'я забезпечується доступ до навчальних матеріалів, які були представлені під час заходу;

– правила проведення заходу є відкритими та доступними для ознайомлення.

10. Адміністратор вносить протягом 20 робочих днів до системи відомості про можливість або неможливість нарахування балів за проходження організованого провайдером заходу безперервного професійного розвитку на підставі інформації щодо такого заходу, внесеної провайдером до системи.

11. Особисте освітнє портфоліо з результатами проходження безперервного професійного розвитку створюється працівником. Облік балів ведеться працівником та засвідчується роботодавцем за місцем роботи у період, за який обліковуються бали. Лікарі, які зареєстровані як фізичні особи — підприємці та здійснюють медичну практику на підставі ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики за відповідною лікарською спеціальністю, здійснюють облік балів самостійно. Лікарі - громадяни України, які проживають на тимчасово окупованих територіях, мають право здійснювати облік балів в індивідуальному освітньому портфоліо без підпису головного лікаря лікувальної установи на тимчасово окупованій території (для атестації на визначення знань та практичних навичок з підтвердженням звання "лікар-спеціаліст").

Мінімальна кількість балів, яка має бути підтверджена за річний період, складає 50 балів (максимальна кількість балів — необмежена).

Якщо у відповідний річний період лікар не обліковував бали або обліковував менше 50 балів внаслідок виникнення об'єктивних поважних причин (стан здоров'я лікаря, надзвичайні ситуації природного і техногенного характеру, військові дії, народження дитини тощо), підтверджених документально у встановленому законодавством порядку, йому можуть бути враховані бали за інші роки періоду між атестаціями, якщо у такі роки було набрано більше мінімальної кількості балів. Таке врахування

балів здійснюється за рішенням атестаційної комісії, про що зазначається в атестаційному листку.

Облік балів здійснюється з кожного виду діяльності за критеріями нарахування балів безперервного професійного розвитку за наявності документів, що підтверджують участь лікаря в освітньому заході (форму документа визначає організатор такого заходу).

Особисте освітнє портфоліо за відповідний річний період подається лікарем для щорічної перевірки до відповідної атестаційної комісії. Всі лікарі, які здійснюють професійну діяльність, зобов'язані щороку подавати на перевірку своє освітнє портфоліо та підтверджувати щонайменше 50 балів. Лікар може декларувати необмежену кількість балів, але під час атестації враховується наявність мінімальної кількості балів.

Копія особистого освітнього портфоліо надсилається поштою до 01 березня кожного року на адресу органу, при якому утворено відповідну атестаційну комісію.

Особу, яка подала недостовірні дані про результати проходження безперервного професійного розвитку або яка має недостатню мінімальну річну кількість балів безперервного професійного розвитку, а також її роботодавця повідомляють листом (електронним листом).

Особі, яка подала недостовірні дані про результати проходження безперервного професійного розвитку, атестаційна комісія відмовляє в атестації.

Оцінювання знань та практичних навичок працівників сфери охорони здоров'я, набутих під час проведення тренінгу з оволодіння практичними навичками та/або майстер-класу здійснюється комісією з членів Оргкомітету науково-практичного заходу та викладача, який проводить тренінг та/або майстер-клас.

З метою оцінювання знань та практичних навичок працівників сфери охорони здоров'я, набутих під час проведення тренінгу з оволодіння практичними навичками та/або майстер-класу викладачем заходу визначаються відповідні форми оцінювання. У якості форми оцінювання можуть використовуватись запитання та ситуаційні задачі, відповіді на які потребують знання матеріалу тренінгу та/або майстер-класу в повному обсязі. Якщо практичні навички фахівця базуються на використанні спеціальних пристроїв або обладнання, форма оцінювання повинна містити запитання про технічні характеристики та вимоги до використання даних пристроїв та обладнання.

В разі проведення тренінгу з оволодіння практичними навичками, який потребує використання відповідних симуляторів та/або навчальних

манекенів/електронних манекенів, такі навички оцінюються безпосередньо викладачем тренінгу/майстер-класу, в обов'язковій присутності хоча б одного з членів наукового оргкомітету провайдера.

До нарахування балів за участь в тренінгу з оволодіння практичними навичками та/або майстер-класу допускаються учасники, які дали 85% правильних відповідей на запитання форми оцінювання (задовільний рівень знань за тематики тренінгу або майстер-класу) та виконали практичні завдання з використанням симуляторів або манекенів, якщо такі передбачались за змістом тренінгу/майстер-класу.

12. Нарухування балів безперервного професійного розвитку фахівців охорони здоров'я здійснюється, відповідно до критеріїв, визначеним Наказом МОЗ №446, від 22.02.2019 р., зі змінами, внесеними Наказом МОЗ №74 від 19.01.2021 р.

Атестаційна комісія нараховує бали за проходження безперервного професійного розвитку відповідно до таблиці 1 на основі даних особистого освітнього портфолію лікаря та оригіналів документів, що підтверджують ці дані.

Таблиця 1

Критерії нарахування балів безперервного професійного розвитку

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів		Підтвердний документ
		в Україні	в інших країнах*	
1. Формальна освіта				
1.1	Здобуття освітньо-наукового та наукового рівнів вищої освіти галузі знань «Охорона здоров'я (доктор філософії, доктор наук).Нарухування балів у рік захисту дисертації	100	100	диплом
2. Неформальна освіта				
2.1	Підвищення кваліфікації на циклах тематичного удосконалення в закладах (на факультетах) післядипломної освіти, в тому числі за змішаною (денною та дистанційною) формою освіти, тривалістю:****			посвідчення
		1 тиждень;	25	
		2 і більше тижнів.	50	

2.2	Професійне медичне стажування за межами закладу, де працює працівник з кількості балів, отриманих за заходи в Україні, враховується не більше 25 за рік**	3 за день	5 за день	відрядження та копія наказу про зарахування на стажування в Україні або сертифікат/диплом для іншої країни із програмою стажування
2.3	Наукова, науково-практична конференція, конгрес, симпозіум, з'їзд:			сертифікат або диплом про участь в конференції. Доповідь підтверджується програмою події та/або публікацією у матеріалах заходу
	участь в одноденному заході;	5*	10	
	участь у заході тривалістю 2 дні та більше;	10*	20	
	стендова доповідь;	20	30	
	усна доповідь.	30	40	
	Одна й та сама доповідь повторно не враховується. Рекламні доповіді не враховуються			
2.4	Професійний розвиток за дистанційною формою навчання з використанням електронних навчальних ресурсів. Кількість балів, що враховуються до обов'язкового щорічного мінімуму, не має перевищувати 15 балів для україномовних та 20 балів для англійськомовних заходів**	1 бал за 2 години; англійськомовні курси - відповідно до кількості балів у сертифікаті		сертифікат
2.5	Навчання на симуляційних тренінгах або тренінгах з оволодіння практичними навичками, в тому числі під час науково-практичних конференцій, симпозіумів, з'їздів, конгресів:			сертифікат/диплом
	одноденний захід;	15*	20	
	захід тривалістю 2 дні та більше.	25*	30	
2.6	Проведення симуляційних тренінгів або тренінгів з оволодіння практичними навичками, в тому числі під час науково-практичних			оригінал програми заходу, сертифікату тренера, запрошення від

	конференцій, симпозіумів, з'їздів, конгресів:			організаторів взяти участь у заході в якості тренера
	одноденний захід;	10		
	захід тривалістю 2 дні та більше. (бали нараховуються за проведення одного заходу на рік)***	15		
2.7	Тематичне навчання (фахові школи, семінари, майстер-класи тощо):			сертифікат/диплом
	одноденний захід;	10*	15	
	захід тривалістю 2 дні та більше.	20*	25	
2.8	Проведення тематичного навчання щонайменше на регіональному рівні (фахові школи, тренінги, семінар, майстер-класи):			оригінал сертифікату тренера та програми заходу
	одноденний захід;	10		
	захід тривалістю 2 дні та більше. Але не менше ніж два бали за годину роботи у випадку проведення окремих сесій (бали нараховуються за проведення одного заходу на рік)***	15		
3. Інформальна освіта				
3.1	Публікація статті або огляду в журналі з імпаکت-фактором	20	30 в іноземних виданнях офіційними мовами Європейського Союзу	бібліографічна довідка

* Кількість балів за заходи, які відбуваються в країнах з високим рівнем доходу (за рейтингом Світового Банку) або акредитовані за кордоном чи в Україні ЕАССМЕ/АССМЕ/RCPCSC чи сертифіковані ERC/ILCOR/АНА під час підрахунку загальної кількості балів множиться на 2.

** Максимальна кількість балів не обмежена, але до щорічного обов'язкового мінімуму балів безперервного професійного розвитку враховуються не більше зазначеної у таблиці кількості балів.

*** Тільки для тренерів, що отримали сертифікати міжнародних організацій.

**** Врахування балів за підвищення кваліфікації на циклах тематичного удосконалення в закладах (на факультетах) післядипломної освіти, в тому числі за змішаною (денною та дистанційною) формою освіти, здійснюватиметься не більше 2 разів на 5 років, незалежно від кількості пройдених циклів тематичного удосконалення. Вказане обмеження щодо нарахування балів безперервного професійного розвитку починає діяти з дати набрання чинності цим наказом.